

REFERAT Land- og Byudviklingsudvalget (2022-2025) d. 09-04-2025

Mødedato Onsdag d. 09. april 2025 kl. 16:00

Mødested Gram Fritidscenter

Mødedeltagere Bent Kloster, Bo Morthorst Rasmussen (Fravær), Preben Holmberg, Allan Emiliussen (Fravær), Cecilie Haaland (Fravær), Marie Skødt, Jens Adolf Asmussen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Dialogmøde med Forum Vojens og Vision Gram.....	4
Politik for medborgerskab og samspil med frivillige.....	5
Budget 2026-2029.....	7
Landsbyfornyelsespuljen 2025.....	9
Frivilligbusser i Haderslev Kommune.....	11
Proces for kortlægning af ønsker for 2-1 veje i landdistrikterne.....	13
Gensidig orientering.....	15
Politisk koordinering mellem udvalg.....	17
Underskriftsside.....	18

Punkt 25: Godkendelse af dagsorden

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dagsordenen godkendes

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Godkendt, idet punkt 31 ændres til en beslutningssag.

Fraværende:

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bo Morthorst Rasmussen

Fraværende Bo Morthorst Rasmussen, Cecilie Haaland, Allan Emiliussen

Punkt 26: Dialogmøde med Forum Vojens og Vision Gram

21/24497

Sagsresume

Dialogmøde mellem udvalget og Forum Vojens og Vision Gram.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dialogmødet gennemføres

Sagsfremstilling

Udvalget ønsker følgende emner drøftet Forum Vojens og Vision Gram:

- Samarbejde generelt – mellem administration, det politiske niveau og Forum Vojens/Vision Gram
- Tanker om Vision Gram og Forum Vojens' videre udvikling – hvor er de om 10 år? (organisering, opgaver, rekruttering af medlemmer mv.)

Emner indsendt fra centerbyforeningerne:

- Haderslev Kommunes oplevelse af foreningerne og centerbyarbejdet
- En evaluering af 10-året for centerbyarbejdet samt en eventuel skriftelig videregivelse til den nye kommunalbestyrelse

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Gennemført.

Fraværende:

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bo Morthorst Rasmussen

Fraværende Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 27: Politik for medborgerskab og samspil med frivillige

24/12046

Sagsresume

Drøftelse af indhold og retning for udarbejdelsen af revideret Politik for medborgerskab og samspil med frivillige. Land- og Byudviklingsudvalget arbejder med initiativer til fremme af frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft i nærområder. Udvalget har igangsat arbejdet med at revidere Politik for medborgerskab og samspil med frivillige og i den forbindelse er der behov for, at udvalget drøfter retning, formål og indhold i en revideret politik.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- indhold og retning for udarbejdelsen af revideret Politik for medborgerskab og samspil med frivillige drøftes

Sagsfremstilling

I styrelsesvedtægten for Haderslev Kommune fremgår det, at Land- og Byudviklingsudvalget skal arbejde med initiativer til fremme af frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft i nærområder. Land- og Byudviklingsudvalgets besluttede den 22. august 2024 at tage udgangspunkt i og sammenfatte eksisterende politikker med fokus på frivillighed og fællesskaber, se bilaget. En nyrevideret politik for medborgerskab og frivillighed bliver på den måde et samlet og overordnet bindeled til andre eksisterende politikker.

For at sikre den ønskede politiske retning, tydeliggøre formål og definere indhold for en kommende politik, bedes udvalget drøfte en række spørgsmål der med afsæt i drøftelserne, samlet set vil bidrage til et styrket fundament for en kommende politik.

Børn og Kultur har udarbejdet følgende spørgsmål som supplement til udvalgets drøftelse:

- Hvad skal politikken bruges til? Ser man det fx som et internt styringsdokument for kommunens arbejde med frivillighed og medborgerskab, eller mere i retning af et inspirationsdokument for eksterne?
- Hvad skal en ny politik for medborgerskab og frivillighed kunne – og for hvem?
- Hvilke vigtige politiske ambitioner skal med i en politik for medborgerskab og frivillighed?
- Politikken skal efterfølgende ”ud at leve” – hvilke tanker og ønsker har udvalget til handlingsplaner for en kommende politik?

På baggrund af drøftelsen i udvalget vil der blive udarbejdet et udkast til en politik, der fremsendes til godkendelse på et kommende udvalgsmøde.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Udvalget anmoder forvaltningen om at udarbejde et oplæg til en inddragende proces for udarbejdelse af en kommende politik for frivillighed og medborgerskab. Oplæg og proces skal være en anbefaling til et kommende udvalg med ansvar for land- og byudvikling i Haderslev Kommune.

Fraværende:

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bo Morthorst Rasmussen

Bilag

LBU dagsordenspunkt 22. august 2024

Fraværende Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 28: Budget 2026-2029

25/6394

Sagsresume

Drøftelse af emner til inspirationskatalog på baggrund af andre kommuners effektiviseringsforslag, samt drøftelse af emner til supplerende budgetmateriale, herunder langsigtede anlægsinvesteringer hvor der i lighed med tidligere år er afsat en pulje i det sidste overslagsår 2029.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- emner til inspirationskatalog drøftes
- emner til supplerende budget drøftes

Sagsfremstilling

Budgetforliget for 2025 indeholdt en budgetanalyse: inspirationskataloger. Formålet med inspirationskataloger er at fremlægge andre kommuners effektiviserings- og reduktionsforslag på udvalgmøderne i foråret til inspiration for udvalgenes drøftelser.

Teknik og Klima vil på mødet præsentere emner fra de øvrige kommuners effektiviserings- og reduktionsforslag med henblik på en drøftelse af, hvilke emner der skal indgå i udvalgets eget inspirationskatalog. Teknik og Klima bemærker dog, at Land- og Byudviklingsudvalget umiddelbart ikke er sammenlignelig med udvalg i andre kommuner, hvorfor gennemgang af inspirationskatalog fra andre kommuner er vanskelig.

Udvalgets forslag til eget inspirationskatalog kan enten indarbejdes i det tekniske budget og dermed bidrage til overholdelse af den udmeldte ramme eller medtages som forslag til en kommende budgetanalyse i det supplerende budget.

Udvalget har mulighed for at drøfte, hvilke emner som udvalget ønsker medtaget i det supplerende budgetmateriale i henhold til budgetprocessen. Herunder langsigtede anlægsinvesteringer, hvor der i lighed med tidligere år er afsat en pulje i det sidste overslagsår 2029.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Godkendt.

Fraværende:

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bo Morthorst Rasmussen

Bilag

Budgettidsplan 2026-2029

Fraværende Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 29: Landsbyfornyelsespuljen 2025

24/24453

Sagsresume

Beslutning om at godkende ny ansøgningsrunde til Haderslev Kommunes landsbyfornyelsespulje i 2025. Teknik og Klima foreslår én ansøgningsrunde til kommunens landsbyfornyelsespulje, som finder sted i efteråret. Derudover orienteres udvalget om den økonomiske ramme fra den statslige landdistriktpulje, samt drøfter fordelingen af midlerne i 2025, med en samlet ramme på 2,9 mio.kr. i 2025.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- én ansøgningsrunde til Haderslev Kommunes landsbyfornyelsespulje i efteråret 2025 godkendes
- den samlede økonomiske ramme fra den statslige landsbyfornyelse tages til efterretning
- fordelingen af midlerne i 2025 drøftes

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune får hvert år andel i den statslige landsbyfornyelsespulje, der

er afsat til udvalgte kommuner. Med finansloven for 2025 har Regeringen afsat 80 mio. kr. til puljen. Midlerne skal afsættes af udvalgets samlede budget til landsbyfornyelse.

Puljen giver mulighed for at søge støtte til blandt andet områdefornyelser, renovering og

nedrivning af nedslidte boliger og erhvervsbygninger, fjernelse af skrot og affald på

boligejendomme. Puljen kan anvendes i byer med under 4.000 indbyggere og i det åbne land.

Vedlagte bilag beskriver puljens anvendelsesmuligheder.

Land- og Byudviklingsudvalget prioriterer traditionelt midler fra den statslige landsbyfornyelsespulje til:

- landsbyfornyelse, som er den årlige ansøgningsrunde, hvor borgere og foreninger tildeles midler til nedrivning og istandsættelse af bygninger
- Områdefornyelsesprogrammer, hvor udpegning af byer/områder følger selvstændige kriterier og i øvrigt har en selvstændig politisk udvælgelsesproces
- Diverse projekter, herunder hovedgadeforskønnelse og tilskud til kommunale opkøb/nedrivning

Teknik og Klima anbefaler, ligesom i 2024, at der er én ansøgningsrunde til landsbyfornyelsespuljen i efteråret.

Derudover drøfter udvalget fordelingen af de midler, der er til rådighed i 2025, med en samlet økonomisk ramme på 2,9 mio.kr. Under økonomiske forhold er det uddybet, hvad beløbet omfatter.

De følgende vedtagne kriterier gælder specifikt for Haderslev Kommune og har også betydning for prioriteringen af ansøgningerne:

- Forskønnelse af landsbyer i en helhedsbetragtning
- Hvis nedrivning, er der da en plan for grunden
- Hvilke lokale samarbejder er der om projektet
- Projekter i områder hvor der er udarbejdet en fokusplan prioriteres
- Ansøgningens økonomiske realisme

Økonomiske forhold

Udvalget kan disponere projekter for 2,9 mio. kr., når de netop disponerede midler til områdefornyelser i Nustrup og Gram er fratrukket. Beløbet består af 1,1 mio. kr. fra staten (60 %), 0,7 mio. kr. fra kommunen (40 %) samt 1,1 mio. kr. fra kommunen til fuld finansiering.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Godkendt, idet kriterier og midler på maksimum 0,150 mio. kr. pr. ejendom til bygningsfornyelse i Bevtoft blev godkendt. Kriterier vedlægges referatet.

Fraværende:

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bo Morthorst Rasmussen

Bilag

Landsbyfornyelsespuljens anvendelsesmuligheder

Kriterier for bygningsfornyelse Bevtoft

Fraværende Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 30: Frivilligbusser i Haderslev Kommune

24/19470

Sagsresume

Beslutning om ansøgning til pulje til frivilligbusser samt om medfinansiering. Haderslev Kommune har mulighed for at ansøge om tilskud fra puljen til frivilligbusser, hvor der kan søges om midler til indkøb og drift af frivilligbusser. En frivilligbus er en minibus, der drives af frivillige og forbedrer transportmulighederne i landdistrikter. Teknik og Klima foreslår, at ansøges om tilskud fra pulje til frivilligbusser i samarbejde med de to landdistrikter, der har tilkendegivet en interesse; Fjelstrup samt Vojens i samarbejde med Jegerup, Skrydstrup og Over Jerstal.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget vedrørende ansøgningen til pulje til frivilligbusser og finansiering via disponible midler under Land- og Byudviklingsudvalget. Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget vedrørende finansiering via Klimapuljen.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget over for Land- og Byudviklingsudvalget anbefaler, at

- der ansøges om tilskud til frivilligbusser i samarbejde med de landdistrikter, som har tilkendegivet en interesse
- medfinansieringen finansieres via disponible midler under Land- og Byudviklingsudvalget

Sagsfremstilling

Trafikstyrelsen udsendte den 12. september 2024 udkast til nye bekendtgørelser for frivilligbusser og behovsstyret transport. Dette blev behandlet i Teknik- og Klimaudvalget på mødet den 7. oktober 2024, se bilag 1. Teknik- og Klimaudvalget besluttede, at Land- og Byudviklingsudvalget skulle fortsætte det videre arbejde med de konkrete ansøgninger til puljen for frivilligbusser.

Sydtrafik ansøger, på vegne af sine ejere, om midler fra puljen til behovsstyret transport. Denne pulje kan kun søges af trafikelskaberne.

En frivilligbus er en minibus, der drives af frivillige og forbedrer transportmulighederne i landdistrikter. Der kan søges om tilskud til indkøb og drift af frivilligbusser i puljen til frivilligbusser. Med støtte fra puljen til frivilligbusser kan lokalsamfund anskaffe og drive minibusser, som betjenes af frivillige. Dette giver landdistrikterne mulighed for selv at planlægge og tilbyde den lokale transport, som brugerne har behov for, og dermed forbedre mobiliteten i områder med ringe adgang til kollektiv transport. Denne pulje kan kun søges af kommuner.

Puljens midler prioriteres på baggrund af følgende kriterier:

- Projektets modenhed
- Lokalt engagement og forankring
- Projektets medfinansiering

Teknik og Klima inviterede alle landdistrikter til et orienteringsmøde om frivilligbusser den 19. marts 2025. På mødet fik de 12 fremmødte landdistrikter indsigt i opgavens omfang og muligheder, og Sønderborg Kommune delte deres erfaringer fra puljen, hvor de fik midler i første ansøgningsrunde.

Efter mødet har Teknik og Klima modtaget tilkendegivelser fra Forum Vojens i samarbejde med Jegerup, Skrydstrup og Over Jerstal samt Fjelstrup Lokalråd, at de ønsker at indgå i den videre proces for frivilligbusser.

Teknik og Klima vil sammen med Sydtrafik bistå de interesserede landdistrikter med at udarbejde ansøgningsmateriale til puljen.

Der er ansøgningsfrist til puljen til frivilligbusser den 1. maj 2025. Tilsagn eller afslag forventes at blive udmeldt inden sommerferien 2025.

Økonomiske forhold

Trafikstyrelsens pulje pr. 1. maj 2025 er på i alt 10 mio. kr. Der kan ydes tilskud fra puljen på i alt 75 %. De resterende 25 % skal findes lokalt eller finansieres af kommunen.

Medfinansieringen til frivilligbusser foreslås finansieret via disponible midler under Land- og Byudviklingsudvalget. Alternativt kan medfinansiering findes af Klimapuljen under Teknik- og Klimaudvalget. Medfinansieringsbeløbet forventes at ligge på 0,1-0,3 mio. kr. alt afhængigt af hvor meget landdistrikterne har mulighed for at bidrage med.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 7. april 2025
- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 07-04-2025

Godkendt.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Godkendt, idet Land- og Byudviklingsudvalget bevilger op til kr. 0,3 mio. kr. fra udvalgets disponible midler.

Fraværende:

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bo Morthorst Rasmussen

Bilag

TKU dagsordenspunkt 7. oktober 2024

Fraværende Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 31: Proces for kortlægning af ønsker for 2-1 veje i landdistrikterne

25/7578

Sagsresume

Beslutning om igangsætning af proces for kortlægning af ønsker for 2-1 veje i landdistrikterne. Der foreslås en proces, hvor Teknik- og Klimaudvalget samt Land- og Byudviklingsudvalget inviterer kommunens landdistrikter, Forum Vojens og Vision Gram til dialogmøder om 2-1 veje. Hvert landdistrikt/borgerforening kan tilmelde sig et møde på en halv time, hvor mulighederne for 2-1 veje i landdistrikterne vil blive drøftet og kortlagt. Det forventes, at dialogmøderne kan afholdes i løbet af maj eller primo juni 2025.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- den foreslåede proces for kortlægning af ønsker for etablering af 2-1 veje i landdistrikterne godkendes.
- sagen sendes til Land- og Byudviklingsudvalgets orientering.

Sagsfremstilling

Med afsæt i et medlemsinitiativ omkring 2-1 veje i landdistrikterne, som blev behandlet på udvalgmødet den 3. juni 2024, blev det besluttet at iværksætte en fremadrettet dialog med lokalsamfundene om ønsker for etablering af 2-1 veje, se bilag 1.

En 2-1 vej er en vej, der afvikler dobbeltrettet trafik, selvom den visuelt kun har et kørespor. Der er brede kantbaner i begge vejsider, afmærket med brudte/punkterede kantlinjer. Kantbanerne benyttes af cyklister og fodgængere og tjener desuden som vigeareal, når to modkørende biler skal passere hinanden. En 2-1 vej er et billigere alternativ til at kunne fremme cyklistfaciliteter på mindre befærdede veje, men som dog skal opfylde en række betingelser for at kunne benyttes, se bilag 2.

Teknik og Klima har i den forgangne periode indgået i dialoger om mulighederne for at fremme mobiliteten i landdistrikterne i forbindelse med arbejdet med mobilitetsstrategien, hvor der blandt andet har været afholdt en workshop med landdistrikterne. Der har desuden været dialog med borgerforeninger om konkrete muligheder for at skabe bedre cyklistfaciliteter i landdistrikterne.

Der foreslås en proces, hvor Teknik- og Klimaudvalget sammen med Land- og Byudviklingsudvalget, som er ansvarligt udvalg for borgerinddragelse og dialog med lokalområder og landdistrikter, inviterer kommunens landdistrikter samt Forum Vojens og Vision Gram til dialogmøder om kortlægning af ønsker for 2-1 veje i landdistrikterne.

Konkret forslås processen således, at hvert landdistrikt/borgerforening får mulighed for at tilmelde sig til et møde af en halv times varighed. På mødet vil Teknik og Klima give en kort indledning i de generelle muligheder for anvendelse af 2-1 veje, og vil herefter sammen med borgerforeningerne drøfte og kortlægge ønsker for 2-1 veje i og på tværs af landdistriktet.

Det forventes, at dialogmøderne kan afholdes i løbet af maj/primo juni måned 2025, og et program og tilmelding kan ske primo april.

I løbet af 2. halvår af 2025 forventer Teknik og Klima at kunne igangsætte en revision af den nuværende Stiplan 2025 (cykelhandlingsplan), og vil med afsæt i de indkomne ønsker og input fra landdistrikterne medtage disse i arbejde med den kommende plan.

Sagen sendes til orientering i Land- og Byudviklingsudvalget.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 7. april 2025
- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 07-04-2025

Den anbefalede proces godkendes. Kortlægningen anvendes som input til blandt andet cykelhandlingsplanen.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Udvalget godkender den foreslåede proces for kortlægning, hvor emner i forhold til mobilitetsstrategi drøftes.

Fraværende:

Bo Morthorst Rasmussen

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bilag

Medlemsinitiativ - 2-1 veje i landdistrikterne

2-1 veje - kort beskrivelse.pdf

Fraværende Bo Morthorst Rasmussen, Allan Emiliussen, Cecilie Haaland

Punkt 32: Gensidig orientering

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Bygningsfornyelse Bevtoft

På mødet orienteres om status på arbejdet med bygningsfornyelse i Bevtoft, herunder dialog med borgerforening og bygningsejere.

Status på Udviklingsplan Vojens

På mødet orienteres om status på arbejdet med Udviklingsplan Vojens. Status, vist på kort, er vedlagt som bilag.

Invitationen til årsmødet i Landdistrikternes Fællesråd den 16. maj

Årsmødet holdes på Hotel Strandtangen, Strandvejen 28 i Skive. Haderslev Kommune kan som B-medlem deltage med tre delegerede i generalforsamlingen, som finder sted fra kl. 9.30 til 12.00. Tilmelding skal ske senest den 8. maj kl. 9 link i vedhæftede bilag.

Invitation til at blive ”Gåværtter” i kommunes landdistrikter 2025

Invitation er vedlagt.

Invitation fra Rosenbakkens Grundejerforening 25. april

25. april kl. 17 indvier Rosenbakkens Grundejerforening den nye legeplads på Rosenbakken. Projektet er finansieret af borgerbudgettering Haderslev-Starup samt andre fonde. Grundejerforeningen forventer omkring 150 deltagere.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Godkendt.

Fraværende:

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bo Morthorst Rasmussen

Bilag

Igangværende indsatser Vojens, januar 2025

Invitation Årsmøde Landdistrikternes Fællesråd 2025

Varsling Generalforsamling Landdistrikternes Fællesråd 2025

Foreløbig dagsorden generalforsamling 2025

Invitation Gåvæster 2025

Fraværende Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 33: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 9. april 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 09-04-2025

Formanden for Ungeudvalget orienterede om ungeafprøvningen i Vojens.

Fraværende:

Allan Emiliussen

Cecilie Haaland

Bo Morthorst Rasmussen

Fraværende Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Bo Morthorst Rasmussen

Punkt 34: Underskriftsside

Sagsresume

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".

Fraværende Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Bo Morthorst Rasmussen